

Tomasz Matuszak

Sprawozdanie z IV Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich "Archiwa i archiwiści w dobie społeczeństwa informacyjnego", Szczecin, 12-14.09.2002 r.

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 5, 487-489

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tomasz Matuszak

SPRAWOZDANIE Z IV POWSZECHNEGO ZJAZDU ARCHIWISTÓW
POLSKICH *ARCHIWA I ARCHIWISCI W DOBIE SPOŁECZEŃSTWA IN-*
FORMACYJNEGO, SZCZECIN, 12-14.09.2002 R.

W dniach 12-14 września 2002 roku w Szczecinie miał miejsce IV Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich oraz XII Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. O połączeniu obu zjazdów zdecydowało prezydium Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (dalej: ZG SAP) na posiedzeniu, które odbyło się w Warszawie 23 stycznia 2002 roku.

IV Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich odbył się pod hasłem *Archiwa i archiwisci w dobie społeczeństwa informacyjnego*. Organizatorami zjazdu było Stowarzyszenie Archiwistów Polskich oraz Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. Na zjazd zaproszono liczne delegacje z całej Polski, reprezentujące zarówno archiwistów z archiwów państwowych oraz zakładowych czynnych zawodowo, jak też i pracowników świata nauki zajmujących się kształceniem przyszłych archiwistów. Szacuje się, że w Polsce jest czynnych zawodowo ok. 30 000 osób związanych z zawodem archiwisty z czego zdecydowana większość jest członkami Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Ta grupa zawodowa reprezentowana była przez około 700 delegatów. Wśród nich znaleźli się również pracownicy Samodzielnego Zakładu Nauk Pomocniczych i Archiwistyki Instytutu Historii Filii Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim. Uczelnię w sposób czynny z wystąpieniami w postaci referatów reprezentował zespół pracowników w składzie: prof. dr hab. Maciej Szczurowski, dr Wanda Krystyna Roman i mgr Tomasz Matuszak. Na wstępie należy stwierdzić, że organizatorzy zjazdu w tym głównie ZG SAP stanęli na wysokości zadania. Każdy z delegatów otrzymał komplet materiałów zjazdowych, w tym pierwszy tom *Pamiętnika IV Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich*, który ukazał się pod redakcją Naczelnej Dyrektorki Archiwów Państwowych doc. dr hab. Darii Nałęcz.

IV Zjazd rozpoczęty został mszą świętą odprawioną w kościele akademickim pw. Najświętszego Serca Jezusowego, która odprawiona została przy współudziale księży archiwistów. O godz. 9.15 nastąpiło oficjalne otwarcie obrad, które odbywały się na Zamku Książąt Pomorskich. Obrady otworzyli prezes ZG SAP dr hab. Władysław Stępiak oraz przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Kazimierz Kozłowski. Jako pierwsza głos zabrała Naczelna Dyrektorka Archiwów Państwowych doc. dr hab. Daria Nałęcz, po wystąpieniu której głos zabrali przedstawiciele władz miasta i województwa. Po nich zabrali głos przedstawiciele dele-

gacji zagranicznych, które zaproszone zostały do udziału w zjeździe. Wśród delegacji zagranicznych byli przedstawiciele między innymi z archiwów austriackich, amerykańskich, litewskich i rosyjskich. Zachowując dyscyplinę czasową wystąpienie po uroczystym otwarciu obrad miało miejsce wykład inauguracyjny na temat *Tradycje archiwistyki szczecińskiej* wygłoszony przez prof. dr. hab. Kazimierza Kozłowskiego, po którym nastąpiła przerwa w obradach.

W trakcie przerwy w Sali Gotyckiej Zamku Książąt Pomorskich została otwarta dla zwiedzających wystawa *Skarby archiwów polskich*. Na wystawie zgromadzono wiele bezcennych archiwaliów pochodzących z archiwów państwowych i resortowych z całego kraju oraz materiały archiwalne udostępnione przez Landesarchiv w Greifswaldzie. Wystawa udostępniona została również dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców Szczecina. Warto zaznaczyć, że wystawie towarzyszył wydany na tę okoliczność kolorowy, bogato ilustrowany katalog. Po przerwie wznowiono obrady, które trwały do godziny 14.00. Obradom plenarnym przewodniczył wiceprezes SAP dr hab. Jarosław Poraziński. Referat wprowadzający do drugiej części obrad wygłosiła doc. dr hab. Daria Nałęcz. Następnie głos zabrali m.in. prof. dr hab. Zdzisław Chmielewski nt. *Archiwistyka polska na tle archiwistyki europejskiej*, dr Andrzej Biernat nt. *Archiwa, komputery – gdzie jesteśmy, dokąd zmierzamy*, dr Hubert Wajs nt. *Archiwa wobec e – rządu i społeczeństwa informacyjnego* oraz dr Krzysztof Skupieński nt. *Perspektywy zawodu archiwisty w społeczeństwie informacyjnym*. Równie ciekawe kwestie poruszali w swych wystąpieniach pozostali prelegenci. Mgr Eugeniusz Borodij i mgr Andrzej Jabłoński wygłosili referat nt. *Bieżące problemy nadzoru nad narastającym zasobem archiwalnym w praktyce działań archiwów państwowych*. Rita Majkowska zabrała głos na temat *Archiwów naukowych jako przedpola dla historii nauki w nowoczesnym społeczeństwie*. Natomiast zespół w składzie dr Waldemar Chorażyczewski i Wiesława Kwiatkowska przygotował referat *Idee kierunku archiwistyki na uniwersytetach polskich*.

Po przerwie obrady wznowiono w siedmiu powołanych sekcjach w budynku Uniwersytetu Szczecińskiego przy ul. Cukrowej 8. W tym samym czasie na Zamku Książąt Pomorskich trwały obrady delegacji zagranicznych. Każda z sekcji obejmowała inne zagadnienia związane ze specyfiką archiwów i gromadzonych w nich archiwaliów, systemami edukacyjnymi archiwistów, zarządzaniem dokumentacją, itd.

Obrady toczyły się w następujących sekcjach:

- Sekcja I – Archiwa zakładowe – kierownik mgr Andrzej Jabłoński;
- Sekcja II – Archiwa instytucji kulturalnych i naukowych – kierownik dr Hanna Krajewska;
- Sekcja III – Archiwa kościelne – kierownik ks. dr Konrad Lutyński;
- Sekcja IV – Komputerowe zarządzanie dokumentacją archiwalną – kierownik mgr Henryk Krystek;
- Sekcja V – Konserwacja archiwaliów – kierownik mgr Przemysław Wojciechowski;
- Sekcja VI – Systemy edukacji archiwistów – kierownik prof. dr hab. Janusz Tandecki;

- Sekcja VII – Problemy studenckich kół naukowych – kierownik mgr Rafał Siemiński.

Przedstawiciele Instytutu Historii Filii AŚ wzięli udział w obradach sekcji VI – prof. dr hab. Maciej Szczurowski z referatem *Refleksje nad kształceniem archiwistów* oraz dr Wanda K. Roman z referatem *Archiwistyka w Piotrkowie Trybunalskim*, natomiast mgr Tomasz Matuszak wziął udział w obradach sekcji I z referatem *Archiwum zakładowe Filii Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim i jego rola w zakresie upowszechniania wiedzy i praktyki archiwalnej*. Po intensywnym dniu obrad w sali restauracyjnej Zamku Książąt Pomorskich odbyło się spotkanie towarzyskie, które zintegrowało środowisko archiwistów.

Następnego dnia 13 września 2002 roku w godz. 8.30 – 12.30 kontynuowano obrady w sekcjach, które podsumowane zostały w formie dyskusji. Od godziny 16.00 kontynuowane były obrady plenarne, którym przewodniczył prof. dr hab. Kazimierz Kozłowski. Jako pierwsze po wznowieniu obrad było wystąpienie ks. bp. prof. dr hab. Jana Kopca. Następnie głos zabrał prezes ZG SAP dr hab. Władysław Stępiak, który wygłosił referat *Podstawy prawne rozstrzygnięcia archiwalnych sporów międzynarodowych*. Kolejne wystąpienie Konrada Panoszewskiego poświęcone było *Metodom badań stanu zachowania akt XIX i XX – wiecznych i perspektywy zahamowania procesu zakwaszenia zbiorów*. Drugą część obrad plenarnych po przerwie poświęcono na wystąpienia i wnioski końcowe przewodniczących sekcji. Obrady plenarne zakończyło wystąpienie końcowe Przewodniczącej Komitetu Programowego Zjazdu doc. dr hab. Darii Nałęcz. 14 września br. Miał miejsce XII Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, w którym pracownicy Instytutu Historii Filii AŚ nie brali już udziału.

Podsumowując należy obiektywnie stwierdzić, że IV Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich był bardzo dobrze przygotowany pod względem organizacyjnym co było zasługą szeregu osób biorących udział w tym przedsięwzięciu, a w szczególności pracowników Archiwum Państwowego w Szczecinie oraz ZG SAP. Biorąc pod uwagę warunki socjalno – bytowe organizatorzy zadbali o wysoki poziom opierając się na zapleczu jakim dysponuje Uniwersytet Szczeciński. Pod względem merytorycznym zjazd pozwolił na zaprezentowanie na forum publicznym szeregu problemów związanych z funkcjonowaniem archiwów w dobie społeczeństwa informacyjnego. Wiele ciekawych wystąpień i głosów w dyskusji pozwoliło zebranym na przedstawienie problemów z jakimi borykają się archiwiści i archiwa oraz ze sposobami ich rozwiązywania. Będą one opublikowane w drugim tomie pamiętnika ze zjazdu oraz na łamach kwartalnika „Archiwista Polski”. Warto również podkreślić, że sposób zorganizowania obrad w postaci zasygnalizowania głównych problemów w trakcie obrad plenarnych, a następnie przeniesienie ich na obrady w sekcjach zasługuje na wysokie uznanie dla organizatorów i uczestników zjazdu.